Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus exegetici in universam Aristotelis philosophiam dictati - Cod. Ettenheim-Münster 203

Castner, Albert

[S.l.], 1676

Articvlvs VIII

urn:nbn:de:bsz:31-118093

Visual Library

ARTICULUS VIII

AN UT VERBA SINT SIGNIFICATIVA ET QUIS PROPRIE LOQUATUR DEBEAT ET PRAESENTIA INTELLIGERE AUDIENS

Quemadmodum est [illegible] dicere qui barbarica lingua non nullam habet notitiam hebraica quaedam verba habere praeferret auditori illa ignota quaerendo utrum magis [illegible] hoc casu verba sint significativa [illegible] talia verba non esse significativa et consequenter non convenit aliquam per illa logi[illegible] esse quia vox significativa dicitur respectum ad praeferentem qui illam constituit loco conceptus repraesentandi [illegible] significandi vox est instituta et hanc praeferentem [illegible] [illegible] [illegible] sermonem non percipit hanc [illegible] probet. Haec doctrina [illegible] [illegible] [illegible] extra omnem disputationem collocasse haec [illegible] certum imo vero contrarium videtur [illegible] [illegible] nullo probabilius [illegible] ad vocum significationem [illegible] nihil [illegible] sive proferentis eas intelligat sive [illegible] [illegible] [illegible] non significato a solius imponentis arbitrio pendet.

Dico [illegible] probabilius mihi videri verba prolata ab aliquo qui illa non nullam habet notitiam esse significativa non [illegible] [illegible] humanam [illegible] verba [illegible] [illegible] mandata [illegible] illa non requirunt immediate [illegible] pronunciari [illegible] [illegible] significationem percipiat [illegible] [illegible] prolata haec requirunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plane non intelligunt [illegible] verba sunt significativa.

Probatur [illegible] pars concluentis ad locutionem humanam requiritur ut loquens sicut audiens intelligat [illegible] [illegible] [illegible] vocis significationem quam [illegible] loquens profert [illegible] [illegible] locutio humana est manifestativa conceptus [illegible] audiens vel loquens non intelligit saltem confuse vocis significationem talis locutio non est manifestativa conceptus [illegible] humana [illegible] patet locutionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locutionem humanam [illegible] locutio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locutionem humanam, eodem modo verba quae proferent moniales psalmos canendo [illegible] non intelligunt [illegible] locutio humana [illegible] vocales [illegible] [illegible] [illegible] locutio humana quae [illegible] manifestativo conceptus [illegible] [illegible] [illegible] nihil per hanc vocis prolationem innotescit de novo. [illegible] [illegible] vox [illegible] [illegible] [illegible] audienti quam [illegible] loquenti:

ARTICULUS IX.

AN VOX REM CLARIUS MANIFESTARE POSSIT AUDIENTI QUAM SIT NOTA LOQUENTI

Contingit quod auctor aut alius ingenio praeditus audita voce perfectiorem de re contenta conceptum formet quam ipsemet qui eadem voce audita internam verè [illegible] illius speciem considerat. — Certum est 2do actualem vocum significationem sensu dependere ab audiente, quod nihil ipsi significent quam ipse actu percipiat hic prout.

Affirmat P. Molina part. 1. q. 13 art. 1. disp. 2. P. Vasquez, Dan., et alii; probo vocem non clarius significare audienti quam nota sit loquenti hanc sententiam etiam docet Scotus, Ocam, Gabriel et alii. — negat P. Suar. Hurt. art. disp. 13 [illegible] sect. 1. n. 28. et alii.

Dico vocem posse conceptum et rem clarius significare audienti quam loquens intelligat. Prob.: sive quando hac voce homo laudabilis prolata audiat vir admodum doctus eundem plane de rebus ibi contentis conceptum format, ex [illegible] quam de eis, seu rebus seu vocibus format loquens; in vocum significationem [illegible] influit.

Confirmatur primo: quando aliquis concionator vel magister plures simul alloquitur, ut est exemplum P. Combdoni, quod illic sunt praesentes, hi fere diversos de rebus iisdem dictis conceptus formant, quia diversitas est cognitione loquentis quam audientium [illegible].

Confirmatur 2do exemplo P. Vasquez: si quis qui Romam numquam vidit de illa loquatur alteri qui illam vidit aut saltem commoratus est, clariorem hic multo de civitate [illegible] ex [illegible] conceptum format quam alter qui illam nunquam vidit; [illegible], ut vox significat est rei dictae cognitionem in [illegible] audiente [illegible] hoc autem non fit immediate a voce sed mediante specie quam ante habuit, vel occasionaliter eam producit. Sed audiens speciem perfectiorem habet quam loquens, perfectiorem ergo gignit cognitionem. Confirmatur: sicut quo perfectior est visus auditor eo perfectiorem vox in aure producit speciem sensibilem, ita quo perfectior est visus intellectivus seu intellectus, perfectiorem producit speciem intelligibilem.

Dices primo: vox externa subrogatur loco conceptus; ergo non clarius rem significat audienti quam vox interna loquenti.

Respondeo: concedo antecedens, nego consequentiam, quia interdum perfectiorem invenit causam, nempe speciem quam in loquente.

Dices 2do: in [illegible] non cognoscuntur a loquente nihil significarent audienti; [illegible] solum modo significat quae cognoscit.